

FUSIE - EFFECTRAPPORTAGE

Stichting Openbaar Scholennetwerk De Basis Heerenveen

EN

Rapportage voor De Basis opgesteld door Drs. P.Broersma (OSGMetrium)
April 2014

Inhoud

Inleiding	Pag. 2
1 De motieven	Pag. 3
2 Het tijdsbestek	Pag. 4
3 De doelen	Pag. 4
4 Het effect op de diversiteit	Pag. 4
5 Het effect op de keuzevrijheid	Pag. 5
6 De kosten en de baten	Pag. 5
7 De effecten voor personeel, leerlingen en ouders	Pag. 8
8 De communicatie en evaluatie	Pag. 10
9 Het advies van Burgemeester en Wethouders	Pag. 10
10 Het besluitvormingsproces	Pag. 11
11 Het vervolgproces	Pag. 12
Bijlagen	Pag. 13

Inleiding

Het bestuur van Stichting Scholennetwerk De Basis Heerenveen heeft het voornemen om twee van de onder haar bevoegd gezag vallende scholen te fuseren; OBS De Ljepper te Heerenveen en Educatief Kind Centrum (EKC) Atlas te Heerenveen. Het voornemen is beide scholen samen te voegen tot één openbare basisschool.

De belangrijkste reden voor deze voorgenomen scholenfusie is het dalende en zeer geringe leerlingenaantal van met name EKC Atlas en daardoor de dreigende toekomstige stopzetting van bekostiging van rijkswege voor EKC Atlas. OBS De Ljepper heeft meer leerlingen dan EKC Atlas en loopt de komende jaren nog niet het risico dat de rijksbekostiging wordt gestopt.

Alles overwegende spreekt het bevoegd gezag van De Basis het voornemen uit OBS De Ljepper per 1 augustus 2014 te fuseren met de EKC Atlas, onder gelijktijdige opheffing van EKC Atlas te Heerenveen.

Deze fusie effect rapportage heeft niet alleen tot doel aan de formele administratieve verplichtingen te voldoen, maar is ook bedoeld als informatie en communicatiemiddel in het fusieproces.

Fusietoets

Ten aanzien van fusies in het primair onderwijs, is de regelgeving vastgelegd in artikel 64 van de Wet op het Primair Onderwijs en in de zogenaamde Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs.

In essentie komt deze regelgeving er op neer dat de fusie van de aangegeven scholen niet "toestemmingsplichtig" is. Er zal dus geen beoordeling door de minister plaatsvinden. Wel is het voor alle fusies, dus ook de fusie van de aangegeven scholen, verplicht een fusie effect rapportage op te stellen. Dit in verband met transparantie en een goede interne en externe verantwoording.

Los van de genoemde "toestemmingsplicht", waarbij de minister (van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) in beeld had kunnen komen, is er sprake van het instemmingsrecht van de betrokken MR-en, van goedkeuring door de Raad van Toezicht, van een positief advies van het college van Burgemeester en Wethouders en goedkeuring van de gemeenteraad. De regelgeving geeft aan dat de fusie effect rapportage in ieder geval dient te bestaan uit een weergave van:

- De motieven;	- De kosten en de baten;
- Het tijdsbestek;	- De effecten voor personeel, leerlingen en ouders;
- De doelen;	- De communicatie en evaluatie.
- Het effect op de diversiteit;	- Het advies van Burgemeester en Wethouders
- Het effect op de keuzevrijheid;	m.b.t. de voorgenomen fusie.

Deze onderdelen worden dan ook in deze fusie-effectrapportage benoemd en beschreven.

1 De motieven

Zoals in de inleiding al is aangegeven, is sprake van een dalend leerlingenaantal. Dat aantal heeft bij EKC Atlas de grens bereikt die door het ministerie van OCW is aangegeven als bekostigingsgrens. Die grens is vastgesteld op 23 leerlingen en als deze grens duurzaam wordt bereikt, dan stopt het ministerie de bekostiging. Het perspectief op het geven van goed onderwijs vervalst daarmee en dus zou voortzetting van de school indruisen tegen de doelstellingen van De Basis. De situatie is voor EKC Atlas nijpend, er zouden bijzondere en kostbare maatregelen moeten worden genomen om het leerlingenaantal te laten toenemen. Deze kinderen zouden dan mogelijk ook voor een deel weggetrokken worden van andere scholen van De Basis. Aangezien De Ljepper, een andere school van De Basis, op een steenworp afstand ligt (hemelsbreed 350 meter en over de weg 700 meter), is een fusie voor de hand liggend. Aangezien het bevoegd gezag al in februari 2013 heeft aangegeven het voornemen te hebben om EKC Atlas te gaan fuseren, is de instroom van kinderen gedaald en het aantal tussentijds vertrokken kinderen gestegen. Stimulering van de aantrekkingskracht EKC Atlas is mede daarom niet meer logisch.

Op beide scholen wordt de last van leegstand gevoeld en is merkbaar dat met name de materiële bekostiging tekort schiet. Immers de bekostiging gaat uit van het aantal leerlingen en als de school leegstaande lokalen heeft, dan worden deze niet meer bekostigd maar brengen nog wel exploitatiekosten met zich mee.

Naast het kostenaspect speelt ook de sociale beperktheid van een hele kleine school een rol. De hele kleine school biedt minder mogelijkheden om met leeftijdgenootjes om te gaan en om met kinderen in een vergelijkbaar ontwikkelingsstadium om te gaan. De sociale beperktheid betreft uiteraard ook de leerkrachten, zij hebben een hele kleine kring van nabije collega's.

Tenslotte is ook de complexiteit van de onderwijskundige opdracht groter op hele kleine scholen, dit vanwege de aanwezigheid van meerdere ontwikkelingsniveaus en curricula. Daar staat tegenover dat de leerkracht op hele kleine scholen vaak ook aan hele kleine groepen van kinderen les geeft. Er is dus meer ruimte voor individuele aandacht.

Voor EKC Atlas zijn er niet veel alternatieven dan fuseren of stoppen. Het inslaan van die weg in februari 2013 door het voornemen van fusie of sluiting te uiten, heeft duidelijkheid gegeven en tegelijk een weg terug zeer moeilijk en onwenselijk gemaakt.

2 Het tijdsbestek

De beoogde fusiedatum is 1 augustus 2014. Gezien de voorbereidingen en samenwerking van de scholen, is deze datum operationeel gezien goed haalbaar. Formeel vereist de fusie sinds de wijziging van de wetgeving per 1-1-2014 nog wel de medewerking van de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om niet akkoord te gaan met de fusie (althans met de aan de fusie verbonden opheffing van 1 van de twee scholen) en moet dan de school (of scholen) voortzetten en dus overnemen van De Basis. De nieuwe wetgeving vereist dat De Basis deze mogelijkheid 1 jaar voor de beoogde fusiedatum voorlegt aan de gemeenteraad. Die termijn kan niet gehaald worden omdat de wetgeving op 1-8-2014 nog niet 1 jaar oud is. De gemeenteraad zal dus niet alleen akkoord moeten gaan met de fusie (en opheffing van EKC Atlas) maar zal zich ook expliciet akkoord moeten verklaren met de verkorte termijn die, als gevolg van het ontbreken van een (andere) overgangsmaatregel, in acht is genomen.

Verwacht wordt dat de fusie per 1-8-2014 volledig afgerond kan worden. Operationele zaken zoals opzegging van contracten voor de opgeheven school, zouden ook na de fusiedatum nog tijd kunnen vergen.

3 De doelen

De doelen van de fusie zijn nauw gerelateerd aan de motieven. Met de fusie wordt beoogd dat een weinig levensvatbare school samengaat met een levensvatbare school en dat er daardoor een nieuwe school ontstaat met een extra elan voor de toekomst. Met meer financiële armslag, meer sociale rijkdom voor kinderen en leerkrachten en een minder complexe onderwijskundige opdracht voor de leerkrachten. Aspecten die tezamen randvoorwaarde zijn voor beter onderwijs.

4 Het effect op de diversiteit

De voorgenomen fusie leidt tot een reductie van de diversiteit aan onderwijskundige en pedagogische concepten binnen De Basis of in de omgeving. EKC Atlas is een voormalige Jenaplanschool, werkte (en werkt tot op zekere hoogte nog steeds) dus volgens een ander onderwijskundige concept dan De Ljepper. Beide scholen trachten overigens wel, in lijn met de strategie van De Basis, goed aan te sluiten op de onderwijsbehoefte van het kind, werken opbrengstgericht en stimuleren samenwerken en samen leren. Als ouders van kinderen van EKC Atlas hun kind willen blijven sturen naar een school met een bijzonder pedagogisch concept zoals Dalton, dan zijn de dichtstbijzijnde Daltonscholen in Heerenveen (St.Jozefschool, een rooms-katholieke school op minder dan 2 km van EKC Atlas), in Mildam (is ook een school van De Basis, op 8 km van EKC Atlas), in Beetsterzwaag of Boijl (openbare scholen, op 20 km van EKC Atlas) en in Steggerda (is een rooms-katholieke school, op 15 km van EKC Atlas). Duidelijk zal zijn dat binnen De Basis de diversiteit zal afnemen omdat één van de twee scholen van De Basis met een bijzonder pedagogisch concept (niet meer formeel maar wel informeel beleden en beleefd Jenaplanconcept), wordt opgeheven in de fusie.

5 Het effect op de keuzevrijheid

Vanzelfsprekend betekent de fusie ook een reductie van het aantal keuzemogelijkheden als het gaat om het aantal scholen. Het aantal scholen neemt immers af. Er blijft echter naar de mening van De Basis sprake van voldoende aanbod, zowel binnen het bestuur als in de omgeving. De vrijheid om te kiezen voor een andere school blijft ongewijzigd voor de ouders van de kinderen van EKC Atlas. EKC Atlas zelf is echter geen keuzemogelijkheid meer. De keuze voor een Daltonschool blijft natuurlijk open maar het Jenaplan concept zal (verder) naar de achtergrond geraken door de fusie.

De voorgenomen fusie heeft geen merkbaar effect op de keuzevrijheid in onderwijsrichtingen, openbaar of bijzonder. Ouders in Heerenveen houden evenals nu de keuze om te kiezen voor redelijk nabij openbaar of bijzonder onderwijs ook al zijn zij daarvoor aangewezen op scholen die iets minder nabij zijn gelegen dan EKC Atlas.

Er zijn dus nog zeer nabije keuzemogelijkheden. Voor scholen met bijzondere onderwijskundige en pedagogische concepten moeten grotere afstanden worden afgelegd. Zowel Drachten als Leeuwarden bieden een breder palet aan pedagogische georiënteerd onderwijs maar liggen wel meer dan 20 km van Heerenveen vandaan. In Heerenveen wordt nog Daltononderwijs aangeboden door de Sint Jozefschool maar er wordt geen Jenaplan onderwijs aangeboden, daarvoor is Wolvega de dichtstbijzijnde plaats.

6 De baten en de kosten

Baten

Na de fusie van twee scholen heeft het schoolbestuur alleen voor de fusieschool nog recht op bekostiging. Voor de opgeheven school wordt uiteraard niet langer bekostiging ontvangen. Het schoolbestuur ontvangt echter de eerste vijf jaar na de fusie nog een jaarlijks afnemende compensatie van het ministerie van OCW om de daling van de personele bekostiging te kunnen opvangen en de fusie te effectueren.

Schoolbesturen ontvangen van het ministerie van OCW personele en materiële bekostiging. Na de fusie wordt de nieuwe materiële bekostiging voor de fusieschool geacht voldoende te zijn voor het bestuur om deze school in stand te houden. De fusieschool zal meer leerlingen hebben dan voorheen en krijgt dus meer bekostigd. Het schoolgebouw van de opgeheven school zal weer worden teruggegeven aan de gemeente. De gemeente is na de beschikbaarstelling van het gebouw aan het schoolbestuur economisch eigenaar gebleven. Het schoolbestuur heeft na teruggave aan de gemeente aan het schoolgebouw geen kosten meer. Daarvoor is dus ook geen bekostiging meer nodig.

Bij de personele bekostiging ligt dat iets ingewikkelder. Ook nu krijgt de fusieschool meer geld dan voorheen omdat ze meer leerlingen zal hebben. Maar naarmate scholen kleiner worden, gaat het ministerie er van uit dat er qua personeel minder efficiënt gewerkt kan worden. Daarom wordt er een kleine scholentoeslag toegekend waarmee deze geringere

efficiency door het bestuur kan worden bekostigd. Voor de directievoering worden vaste bedragen toegekend die niet afnemen als er minder kinderen op school ingeschreven worden. Kleine scholen hebben dus per kind iets meer personele capaciteit dan grote scholen.

Bij een samenvoeging van scholen gaat deze extra bekostiging verloren of gedeeltelijk verloren. Dat zou betekenen dat het bestuur mensen moet ontslaan. Soms zelfs op korte termijn. Om dat te voorkomen en om het schoolbestuur de tijd te geven zich aan te passen aan de nieuwe situatie, wordt de compensatie verstrekt.

Deze vorm van bekostiging wordt bepaald door bij de bekostiging voor loonkosten (de zogenaamde personele bekostiging regulier) te kijken naar de 2 situaties en het verschil daartussen. Bepaald wordt dus hoeveel bekostiging voor loonkosten het bestuur zou hebben gekregen zonder fusie en hoeveel met fusie. Het verschil daartussen wordt in het 1^e jaar van de fusie volledig aan het bestuur (van de fusieschool) betaald. Het wordt daarna afgebouwd in stappen van 20%. In het 2^e jaar van de fusie wordt dus nog 80% van dat verschil vergoed, in het 3^e jaar 60%, in het 4^e jaar 40%, in het 5^e jaar 20% en in het 6^e jaar niets meer.

Door deze afbouw krijgt het bestuur tijd om zich aan te passen. In die tijd kan het natuurlijk verloop misschien bijdragen aan de balans tussen baten en lasten. Of kunnen vertrekbevorderende maatregelen worden ingezet of kunnen detacheringmogelijkheden worden benut. In de tijd van krimp ligt het niet voor de hand dat er door leerlingengroei nog vacatureruimte gaat ontstaan. In hoofdstuk 7 wordt nog nader ingegaan op de effecten hiervan voor het personeel.

De personele baten dalen in het 1^e jaar met bijna € 25.000 en dat loopt in 5 jaar op naar ruim € 155.000. Hierin zijn baten in verband met de 1^e opvang van vreemdelingen niet betrokken. De effecten van de fusie op de personele baten is gespecificeerd in bijlage 1. Bij de in bijlage 1 weergegeven baten is verondersteld dat het aantal leerlingen gelijk blijft. Bij krimp zullen de baten echter meer dalen dan in bijlage 1 is aangegeven.

Kosten

Door de fusie zullen met name de huisvestingskosten gaan dalen, er wordt immers een gebouw afgestoten. Als de leerlingen blijven, dan zullen de kosten die heel direct gerelateerd zijn aan het aantal leerlingen, niet veel wijzigen. Immers het gebouw van de fusieschool is ruim genoeg voor de huisvesting van alle leerlingen van De Ljepper en EKC Atlas. Alleen moet nog wel de fusie geëffectueerd worden. En dat kan inhouden dat op de fusieschool extra geïnvesteerd moet worden in lesmiddelen: boeken, computers, software, licenties. Dit omdat er op de beide scholen verschillende methoden werden gebruikt. De fusieschool moet dan voor de nieuwe leerlingen nieuwe materialen aanschaffen. Mogelijk is er een licht overschot aan materiaal omdat De Ljepper ook krimp kent en heeft gekend. Maar het inpassen van de nieuwe leerlingen gaat hoe dan ook geld kosten. Bij investeringen worden deze bekostigd vanuit de financiële reserves en worden deze achteraf gedekt door de in de toekomst te ontvangen baten. Maar exploitatiekosten moeten worden voldaan vanuit de reguliere baten of de fusiebekostiging. Hiervan zal nog een schatting moeten worden gemaakt. Omdat de verwachte omvang van de fusiekosten gering is, wordt geen specifieke projectbegroting opgesteld.

Daarmee wordt ook de vraag actueel op welke wijze de fusiebekostiging wordt aangewend door het bestuur. Wordt die volledig aan de fusieschool toegekend of wordt

de fusieschool eerst goed in het zadel geholpen en wordt daarna de rest besteed aan de loonkosten van leerkrachten die -gerekend naar de personeelskostenbegroting- boventallig zijn. Zij zouden misschien veel nuttiger ergens anders ingezet kunnen worden dan op de fusieschool. Het besluit over de inzet van fusiemiddelen is in 2013 al door het bevoegd gezag genomen en gecommuniceerd: de fusiemiddelen komen ten goede aan de fusieschool. Hiermee zal in de schoolbegroting (materieel) en de formatieplanning (personeel) rekening worden gehouden.

Resultaat

De personele baten en lasten zijn volstrekt afhankelijk van de toewijzing van baten en van personeel aan de fusieschool.

Bij de materiële lasten is dat minder het geval. De reguliere materiële baten worden één op één toegekend aan de school. De lasten zijn enerzijds het gevolg van de exploitatie van het gebouw en anderzijds het gevolg van het budgetbeheer van de directeur. Met name een analyse van de "groepsafhankelijke" baten en lasten, dat is de bekostiging voor en kosten van huisvesting, is dan interessant. Die kosten hebben het meest autonome karakter en laten zich het minst sturen. Het exploitatieresultaat ten aanzien van de groepsafhankelijke baten en lasten is in de huidige situatie van de twee afzonderlijke scholen negatief. De situatie bij EKC Atlas is bijzonder negatief, het gebouw is veel te groot voor het aantal schoolkinderen en het medegebruik is de laatste jaren ook gedaald door het vertrek van de organisatie voor kinderopvang en peuterspeelzalen Speelwerk. In 2013 kwam deze exploitatie uit op een samengeteld negatief bedrag van € 23.396. Voor de fusieschool komt dit uit op een geschat resultaat van - € 1.352. Het voordelig kosteneffect voor De Basis is daarmee € 22.044 per jaar.

Voor de specificaties en uitgangspunten zie bijlage 2.

Niet financiële baten en lasten

Enkele baten zijn in het voorgaande al genoemd: toename sociale rijkdom, vermindering van de complexiteit van de onderwijskundige opdracht.

Een verliespunt is de opheffing van een school met een flink stuk historie. Ook gaat er hiermee een bepaalde bindende factor in de buurt verloren al trekt en trok EKC Atlas als school met het Jenaplanconcept ook wel kinderen van buiten de nabije omtrek. En de buurt verliest iets van de aantrekkingskracht omdat het voorzieningenniveau daalt.

7 De effecten voor personeel, leerlingen en ouders

Personeel

Het personeel van de scholen is in dienst van De Basis en niet van de school. Een fusie heeft daarmee geen rechtstreeks effect op de dienstverbanden van het betrokken personeel. Die dienstverbanden lopen door en het bestuur maakt een formatieplanning per 1-8-2014 waarin al deze mensen weer worden ingezet.

Voor het personeel van EKC Atlas betekent dit dat men in ieder geval niet meer op EKC Atlas wordt ingezet omdat die school na 1-8-2014 niet meer zal bestaan. Volgens afspraak worden de medewerkers in 2014-2015 in principe ingezet op De Ljepper. Afhankelijk van de persoonlijke voorkeuren van de medewerkers van EKC Atlas en De Ljepper en afhankelijk van de formatieplanning, kan men in overleg ingezet worden op een andere school van De Basis. In de procedure van de formatieplanning kan het personeel de voorkeuren aangeven en afhankelijk van de mogelijkheden die De Basis heeft, zal hier aan tegemoet worden gekomen.

In ieder geval leidt de rijksbekostiging voor 2014-2015 niet tot druk op de inzetmogelijkheden van het personeel omdat de daling van de reguliere bekostiging volledig gecompenseerd wordt met de bekostiging voor samenvoeging.

Dit staat overigens wel los van de daling van de bekostiging door de daling van het leerlingenaantal tussen 1-10-2012 en 1-10-2013. Immers de personele capaciteit die nu kan worden ingezet, is afhankelijk van de bekostiging die is gebaseerd op het aantal leerlingen per 1-10-2012. En de personele capaciteit die kan worden ingezet per 1-8-2014 is afhankelijk van het aantal leerlingen op 1-10-2013. De krimp in die periode zal wel uitwerking hebben op de mogelijkheden voor De Basis om personeel in te zetten.

Zou er sprake zijn binnen De Basis van gedwongen vertrek van personeel, dan staat dat los van de fusie tussen EKC Atlas en De Ljepper. Zou een gedwongen vertrek van medewerkers van EKC Atlas of De Ljepper aan de orde zijn dan staat dat ook los van de fusie en wordt dat bepaald door afvloeiingscriteria. En fusie is niet een afvloeiingscriterium.

Niettemin is ongerustheid of onzekerheid van personeel over de gevolgen van de fusie natuurlijk wel aan de orde. En dat is ook niet onterecht al zijn de rechtstreekse gevolgen alleen voor de personeelsleden van EKC Atlas en is dat gevolg het wijzigen van hun werkomgeving. De indirecte gevolgen zijn voor alle personeelsleden van De Basis en hangen samen met de daling van de fusiebekostiging, met de ontwikkeling van leerlingenaantallen en met de natuurlijke en vrijwillige uitstroom. De fusie betekent een kleine versnelling van batendaling ten opzichte van geen fusie. Daar staat een materiële kostendaling tegenover. Pas na het eerste jaar van de fusie zal de batendaling als gevolg van de fusie voelbaar worden, op het moment dat de compensatie van de inkomensdaling met 20% verminderd wordt door het ministerie.

In het bestuursformatieplan 2014-2015 wordt aangegeven hoe de personele baten van De Basis zich ontwikkelen en op welke wijze en in welke mate de tering naar de nering gezet zal gaan worden. In het proces van formatieplanning wordt bepaald op welke wijze

het personeel van De Ljepper en EKC Atlas in 2014 en 2015 wordt ingezet en welke personeelsleden op de fusieschool worden ingezet.

Voor zover het personeel van De Ljepper of EKC Atlas op de fusieschool wordt ingezet, kent men de collega's van De Ljepper en EKC Atlas al. Immers zoals hiervoor ook al is aangegeven, wordt er nu al samengewerkt op verschillende fronten. In de afgelopen anderhalf jaar is ook al een voorbereiding gemaakt op de fusie. Er is een plan van aanpak voor een stevige projectorganisatie gemaakt. In dat verband hebben overleggen plaatsgevonden waarbij de teams van de scholen al min of meer met elkaar kennis hebben gemaakt en ook hebben samengewerkt.

In de contacten tussen schooldirecteur (a.i.) en personeel en mr zijn er geen signalen geweest dat het personeel zich verzet tegen een fusie. Wel dat er sprake is van een zekere bezorgdheid over de toekomst onder het personeel en dat er sprake is van mobiliteitswensen van personeel die samenhangen met de fusie en met het verdwijnen van het bijzondere onderwijsconcept van EKC Atlas.

Leerlingen en ouders

Voor de leerlingen van EKC Atlas en hun ouders betekent de fusie dat de af te leggen afstand tot hun school zal wijzigen. Afhankelijk van hun woonadres zal deze afstand in meer of mindere mate toenemen.

Hiervoor is aangegeven dat de beide scholen 700 meter, over de weg gemeten, van elkaar verwijderd zijn. Dat betekent dat de meerafstand om De Ljepper te bereiken slechts 700 meter of minder is. Voor kinderen die tussen De Ljepper en EKC Atlas in wonen, is de meerafstand minder dan 700 meter. De meerafstand wordt ook nu al regelmatig overbrugd door de kinderen van EKC Atlas want er wordt gezamenlijk gym-onderwijs gevolgd in de gymvoorziening die bij De Ljepper is gevestigd.

De leerlingen van beide scholen zijn, na toch wel een moeizame beginperiode, al redelijk vertrouwd met elkaar. De verwachting is dat de kinderen geen bijzondere problemen zullen gaan ondervinden als gevolg van de fusie.

Naar verwachting zullen niet alle kinderen van EKC Atlas overgaan naar De Ljepper. Het gaat dan met name om de kinderen die niet in de buurt wonen en vanwege het pedagogisch concept naar EKC Atlas gingen. Zij zullen kiezen voor een school in hun buurt of voor een school elders met het gewenste pedagogische concept.

Uit de contacten van de directeur met de ouders en mr is niet gebleken dat ouders andere problemen met de fusie hebben dan dat er een school opgeheven wordt met een flinke historie en een gewenst pedagogisch concept. Veel ouders hadden eerder wel een heel bewuste keus gemaakt voor deze school. En zoals eerder al is aangegeven is de schoolsluiting toch een pijnlijk moment, een mijlpaal in een negatieve ontwikkeling. De Basis heeft daar begrip voor maar heeft weinig of geen handelingsalternatieven. Gebleken is dat ouders de voordelen dan wel de onontkoombaarheid van de fusie onderkennen.

8 De communicatie en evaluatie

Er is geen standaard communicatieprotocol opgesteld door De Basis voor fusies maar is zijn wel voornemens aangegeven om dit fusieproces goed te laten verlopen.

De directeur-bestuurder heeft het personeel van de scholen in februari 2013 al op de hoogte gesteld van het voornemen tot formele fusie van de scholen. De beweegredenen zijn toen uiteengezet en de (voorbereiding van de) uitvoering is van start gegaan.

De ouders/ouderraad en kinderen zijn ook in februari 2013 van dit voornemen formeel per nieuwsbrief in kennis gesteld. Uit het plan van aanpak citeren we *“Ouders worden nauw betrokken bij de (nieuwe) schoolorganisatie. Met het oog daarop wordt een Projectgroep promotieactiviteiten ingesteld, waarin onder voorzitterschap van de directie, ouders en personeel van beide scholen zijn vertegenwoordigd. Bij de start van de nieuwe school wordt een sfeervolle activiteit voor leerlingen en ouders georganiseerd op de nieuwe schoollocatie en er wordt een startsein gegeven voor de nieuwe school”*.

En: *“De Ouderraad wordt geïnformeerd over de voortgang van de fusie door de MR en het team van de school. Desgewenst vindt er overleg plaats tussen directie en voorzitters van de MR en de OR. De OR van beide scholen spelen een grote rol in de fusie. Zij organiseren samen projecten die tot doel hebben de kinderen op een zo speels mogelijke wijze aan de nieuwe situatie te laten wennen.”*

Met de gemeente Heerenveen wordt inmiddels overleg gevoerd en is afgesproken dat de gemeente middels fusie effect rapportages zoals deze wordt geïnformeerd waarna de gemeente haar aandeel in de formele besluitvorming zal uitvoeren. Het contact verloopt met de wethouder die de portefeuille onderwijszaken beheert, het contact met de gemeenteraad wordt via deze wethouder door het college van B&W verzorgd.

De Raad van Toezicht is door de directeur-bestuurder ingelicht en zal doorlopend op raadsvergaderingen geïnformeerd worden over de ontwikkelingen en als zich bijzonderheden voordoen dan zal ook tussentijds informatie worden gegeven.

Zowel het team van de fusieschool als het bestuur zullen een evaluatie van de fusie uitvoeren aan het einde van schooljaar 2014-2015. Beiden hanteren daarbij eigen criteria.

9 Het advies van Burgemeester en Wethouders

De voorgenomen scholenfusie dient in het kader van de regelgeving inzake scholenfusies tevens te worden voorzien van een advies van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Heerenveen.

Dit adviesrecht is gestoeld op de verantwoordelijkheid van het lokale openbaar bestuur voor het totale onderwijsveld, onder meer ten aanzien van de onderwijshuisvesting. Het College van B&W zal onder meer op basis van deze rapportage de fusie van De Ljepper en EKC Atlas van een advies voorzien.

De bevoegdheid ten aanzien van het opheffen van een openbare school was tot aan de wetwijziging (in de WPO) van december 2013 voorbehouden aan de gemeenteraad. In feite is dat nu nog zo, alleen kan het schoolbestuur nu besluiten tot opheffing van een school en in dat verband de school ter voortzetting aanbieden aan de gemeenteraad. Als de gemeenteraad de school niet wenst te sluiten, dan kan zij het bevoegd gezag

overnemen van het schoolbestuur. Gezien de nauwe band en de goede verhouding tussen de gemeente Heerenveen en Stichting Openbaar Scholennetwerk De Basis, lijkt zo'n gemeenteraadsbesluit niet voor de hand te liggen.

10 Het besluitvormingsproces

Deze fusie-effectrapportage wordt mede gebruikt om de formele besluitvorming op te baseren.

In eerste instantie wordt het document door het bestuur van De Basis vastgesteld na goedkeuring door de Raad van Toezicht van De Basis.

Vervolgens wordt het voorgenomen besluit tot fusie, geformuleerd en onderbouwd in deze fusie effect rapportage, ter instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraden van beide betrokken scholen.

De GMR mag een instemmingsbesluit verstrekken maar heeft niet een formeel instemmingsrecht.

Daarna wordt het voorgenomen besluit tot fusie ter instemming voorgelegd aan de gemeenteraad van de gemeente Heerenveen. Omdat er tegelijkertijd met de fusie sprake zal zijn van het opheffen van EKC Atlas, is daarover besluitvorming vereist door de gemeenteraad.

Als zowel de beide medezeggenschapsraden hun instemming verlenen (hebben ze reeds gedaan) en de gemeenteraad instemt met het besluit tot opheffing van EKC Atlas door aan te geven dat de raad a) het bevoegd gezag niet wenst over te nemen en b) geen bezwaar heeft tegen de korter dan door de wet aan het schoolbestuur voorgeschreven overwegingsperiode, zal het bestuur de fusie effectueren per 1 augustus 2014.

De formele procedure wordt afgerond met een brinmutatieprocedure bij het ministerie van OCW waarbij alle bewijsstukken van instemming worden overlegd, vergezeld van de daarvoor bedoelde formulieren om aan te geven welk school (bij OCW aangeduid met een brinnummer) blijft bestaan, welke school wordt opgeheven en wat de naam en het adres wordt van de fusieschool.

11 Het vervolgproces

Het vervolgproces is in feite de voortzetting van de operationele effectuering van de fusie. In dit proces worden onder meer de volgende zaken geregeld (voor zover die niet al vooraf geregeld waren en voor zover nodig):

- het communiceren van de besluiten aan alle betrokkenen;
- het onderwijskundig voorbereiden van het nieuwe schooljaar met alle teamleden waarvan bekend is dat ze in 2014-2015 actief zullen zijn op de school;
- het aandacht geven aan het afscheid van de oude school en het begin van de nieuwe school
- publicitaire benutting van de fusie
- het verrichten van aanpassingen aan het schoolgebouw, het meubilair en het plein van de fusieschool zodat de leerlingen fysiek op een verantwoorde - lees goede - manier gehuisvest worden;
- het aanvullen van de leermiddelen (boeken, schriften, computers etc) op de fusieschool zodat er voor alle leerlingen voldoende leermiddelen van verantwoorde - lees goede - kwaliteit aanwezig zijn;
- het regelen van de toewijzing van baten in de vorm van formatie, geconcretiseerd in de invulling van de personele bezetting voor 2014-2015;
- het gebouw van EKC Atlas wordt formeel teruggegeven aan de gemeente via een acte van overdracht;
- het gebouw wordt ontruimd en het bruikbare meubilair en de bruikbare leermiddelen en inventaris worden op de fusieschool geplaatst of eventueel op een of meer andere scholen;
- alle contracten die De Basis heeft afgesloten voor EKC Atlas en samenhangen met het gebouw (gas, water, elektra, meterhuur, bewaking, schoonmaak, kabel, telefoon, internet etc.) worden opgezegd onder bijvoeging van de akte van overdracht;
- alle andere contracten die De Basis heeft afgesloten voor EKC Atlas worden zo mogelijk opgezegd (repro, softwarelicenties, etc.) en indien niet mogelijk dan wordt getracht de kosten te beperken;
- op school wordt in aanvang van het schooljaar extra tijd besteed aan kennismaking en integratieve activiteiten en aan gewinning van kinderen van EKC Atlas aan voor hen nieuwe leermiddelen;
- De mr-en worden geïntegreerd;
- Tijdelijk extra aandacht voor ouders en hun betrokkenheid.

Er is voor de fusie van De Ljepper en EKC Atlas een projectorganisatie opgezet. De omvang van de fusie is gering en daarmee het aantal betrokken ook. De projectorganisatie kan zich buigen over de specifieke fusiezaken. In de reguliere bedrijfsvoering van de fusieschool worden de zaken opgepakt die thuishoren bij de reguliere gang van zaken. Door deze taakverdeling kan in het eerste jaar van de fusie een bijna normale belasting van de directeur worden verwacht. In de formatieplanning zal bij de taaktoedeling en formatietoekenning rekening worden gehouden met de effecten van de fusie, de middelen zijn daartoe al gereserveerd.

Bijlage 1: Effect fusie op personele baten

Overzicht fusie effect op personele baten										
	Ljepper 2014/2015	Atlas 2014/2015	Fusieschool 2014/2015	Fusie effect 1e jaar	Fusie effect 2e jaar	Fusie effect 3e jaar	Fusie effect 4e jaar	Fusie effect 5e jaar	Fusie effect 6e jaar	
leerlingen ivm bekostiging	164	23	187							
Personele lumpsum	547.885	209.605	615.577	-126.455	-126.455	-126.455	-126.455	-126.455	-126.455	
P&A	68.650	31.370	77.290	-22.730	-22.730	-22.730	-22.730	-22.730	-22.730	
Prestatiebox	16.720	4.050	18.788	-1.982	-1.982	-1.982	-1.982	-1.982	-1.982	
Impuls	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1e opvang vreemdelingen	0	pm	0	0	0	0	0	0	0	1
Compensatie 1e jaar ivm fusie				126.455	101.164	75.873	50.582	25.291	0	
Resultaat	633.255	245.025	711.655	-24.712	-50.003	-75.294	-100.585	-125.876	-151.166	
Uitgangspunten: Baten overgenomen van CFI voor 2014/2015 Baten fusieschool gebaseerd op 86 onderbouw en 101 bovenbouw leerlingen. Voor 2e tm 6e jaar uitgegaan van dezelfde leerlingaantallen en bekostigingsvariabelen, alleen de fusiebekostiging is aangepast. Bij daling van leerlingenaantallen in het 2e tm 6e jaar zullen de baten sneller dalen dan hier weergegeven. Het aangegeven compensatiebedrag is door De Basis berekend met behulp van de modellen van de PO-raad. De genoemde baten worden toegewezen aan De Basis. De Basis herverdeelt op grond van eigen uitgangspunten.										

Bijlage 2: Ontwikkeling baten en lasten huisvesting bij fusie

Overzicht fusie effect op baten en lasten huisvesting					
	Ljepper 2014	Atlas 2014	Fusieschool 2015	Fusie effect	
leerlingen ivm bekostiging	164	23	169		
Reguliere Baten 2014	46.534	19.031	46.534	-19.031	
Bijzondere baten huisvesting (verhuur)	4.344	1.800	4.344	-1.800	
Reguliere Lasten 2013	33.072	38.870	36.379	-35.563	
Reservering meerjarig onderhoud	16.440	6.723	15.851	-7.313	
Resultaat Huisvesting	1.366	-24.762	-1.352	22.044	
Uitgangspunten: De reguliere baten zijn de "Groepsafhankelijke baten" De bijzondere baten zijn extra inkomsten ivm gebouwverhuur, lokaalverhuur en/of medegebruik De reguliere lasten zijn de huisvestingslasten exclusief reservering voor meerjarig onderhoud De fusieschool heeft 10% meer huisvestingslasten door de fusie De reservering voor meerjarig onderhoud is berekend op basis van de totale kosten voor meerjarig onderhoud over 10 jaar voor alle gebouwen van De Basis. Deze lasten zijn gedeeld door 10 jaar en de jaarlasten zijn verdeeld over de scholen op basis van hun groepsafhankelijke baten.					

Bijlage 3: Ontwikkeling leerlingaantallen

Ontwikkeling leerlingaantallen Atlas/De Ljepper

Atlas

Leerlingen	Werkelijk		Prognoses			
	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017
4-7 jaar	20	6	0	0	0	0
8-12 jaar	31	17	0	0	0	0
Totaal	51	23	0	0	0	0

De Ljepper

Leerlingen	Werkelijk		Prognoses			
	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017
4-7 jaar	86	80	84	82	74	69
8-12 jaar	94	84	85	77	72	71
Totaal	180	164	169	159	146	140